

ביגלל כמה מעוזים, שתועלתם למילחמה היתה אפסית, איבד צה"ל

את האפשרות לחסל את הכוח הצולח בעוד „רגלו האחת באוויר“

על גבול הטייטנס

עובדת היותו מעשה מובהק — ויקר ביותר — של טימטום צבאי.

החסבר ההגייוני היחידי להקמת קו ברילב נעוץ היה באמונה, שהמצרים אינם מסוגלים וגם אינם מתכוונים בריצונות לצלוח את התעלה בכוח גדול. אמונה זו הור לידה את ההחלטה המדינית להיאחו באורח קשיח ותמידי על קויהמים ממש. הטענה ההפוכה, שקודם היתה המדיניות ואחריכך נאלץ הרמטכ"ל להיכנע לת, מוכחשת לחלוטין על-ידי העובדות ההיסטוריות.

ורדאי, מעל לכל ספק, כי איזו היה ברילב מחווה דעתו שהרבר בלתיאפשרי או יקר ומסוי כן מדי, לא היה איש מצווחה להקים את מעוזיו. ה„קונספציה“ של המודיעין, שהולידה את ה„מחדל“ המדיני והצבאי ערב המלחמה, מקורת באותן אמונות שהצמיחו את קו ברילב.

ראוי לתאר מעט את האווירה ההיא, בעיקר מצד ההיבט הצבאי שלה. כדי להבין מה היה „המצב תתו דעתי“ שבו נכנסו למלחמה צה"ל ופיקוד הדרום.

עם פרישתו מצה"ל, בינואר 72, אמר חיים ברי לב: „המטרה הראשונה של צה"ל... (היא) לא לתפסיד אף ישעליאדמה תחת לחץ צבאי... לא יכולה כלל להיות אפשרות כזו, כל עוד גשב פסית על קו התעלה.“ אמרי גם, גם ברילב סבר כי „אם תתחדש הלחימה ינסו המצריים לצלוח את הסואץ.“ אך לתוצאות לא חשש. ברמוז למעוזים קבע, כי אפילו אנשי היחידות הנבחרות של

דה זו ב-8 באוקטובר, אוגדת שרון הוציאה את רוב זמנה, עד בוקר ה-9 בחודש, בתיכנון חילוץ של 2-3 מעוזים, לבסוף ערכה התקפה אוגדתית, שכלל תכניתה להבטיח את איסופם של ניצולי אחד המעוזים הללו!

כך, כגלל כמה מעוזים, שתועלתם וחשיבותם תם למילחמה היו אפסיות כבר מלכתחילה, נשי חקן מוחות צה"ל בסנינו ונומרדו, בשלב שבו עדיין נמצא האויב „עם רגל אחת באוויר“: זמנעה מהם האפשרות לפעול ביעילות, באורח

מאת בנימין עמידרור

מיידו ובמזוא עוצמתם נגד הצבא המצרי, שהוא אשר היה יעדם האיסטרטגי העיקרי, שלא היו מר היחידי.

ההפסדים, האבידות וההחמצות אשר גרמו קו ברי לב והדילמה אשר הוליד, היו גדולים, חמורים ומכריים עם הרבה יותר מאשר הללו שגרם הכישלון ב-8 בחודש. לכן, קודם שפננה לניתוח המהלכים בחזית סיני, הכרחי שנברר את פרשת קו ברילב, אשר קיומו חשש פעתו בעיצוב הגנת סיני חרצו מראש הצלחה מצרית מוחצת וכישלון ישראלי רביאבידות, שסלב חפתחה של המלחמה.

שטרות בלי כיסוי

קו ברילב היה החלום שבניורה של חתקוסה אשר בין ששת-הימים לבין יום-הכיפורים. יותר מכל תור טעה ומעשה אחרים, גילמח יצירה זו את ניוון המחשבה הצבאית הישראלית.

הסטאטייות הנוקשה שאופיינה את קו ברי לב עזתח בקנה אחד עם מדיניות ממשלתית אשר כול וגולדה, אשר הפכה את המחדל וההימנעויות מהכרעות — לכאן או לכאן — אידיאלי לוגיה פוליטית.

מהחל ועד כלה לא היה קו ברילב אלא מעשת של היגררות עיוורת אחרי יוזמות מצריות, בלא שהנוגעים בדבר והעושים במלאכה יתנו לעצמם דיווחשבון מה הם סועלים, ולמה.

כל ביקורת על קו ברילב, אפילו בחוגים המהימנים והמצומצמים ביותר לא הורשתה, או הוחנקה. נראה שמפני שגם האבות הגאים של יציריכפיים זה חשו, איכי שאו, כי כל בחינת מעמיקה ועניינית תחשוף מייד את

עות ספורות לאחר שהנחיתו המיצרים את מכת הפתע שלהם, יצא פיקוד-הדרום לחלוטין משיווי-מיש קלו. לא הלא פסיכולוגי גרם את הדבר: בשעות הראי שונות הללו, עדיין היה ביטחונם העצמי של כל הקצרי נים הנוגעים בדבר, ברמתו הגבוהה הרגילה שמאז ששתי הימים. פיקוד-הדרום התערער, מפני שההיערכות בשטח התפרקה והכוחות הלוחמים של „אוגדת-סיני“, אשר תתי זיקה את הקו, התפוררו ולא פעלו באורח יעיל ומתואם נגד ראשי-הגשר המתרחבים הולכים של המצרים.

לא גאוניותו של התיכנון המצרי יצרה מצב זה, אלא טיפשותה של הגנתיסיני, כפי שתוכי ננה ובוצעה עדידי צה"ל. אכזייהפינה של הגנה זו היתה „קו ברילב“ — תרומתה המקורית של ישראלי רשימת מעשייהאיוולת הגדולים ותריי התוצאות ביותר שבהיסטוריה הצבאית כולה.

קו ברילב הבטיח, באורח ודאי, כי כבר הירייה הראי שונה של המלחמה „תושיב על חוד קרני הדילמה“ את פיקוד-הדרום, המטכ"ל וכל המפקדים שבשטח. למן תהתי חלה נקרעו כל אלה בין שתי דרישות ניגודיות וסותרות בתכלית — התחברות למעוזים והגנתם, מכאן; ותימי רון חופשי, תוך ניצול עדיפותו המכרעת (בשעות הראי שונות) בטנקים, לשם שבירת ראשיהגשר, צימצום ומניעת התלכדותם, מכאן.

האפשרות היחידה לחימלט ממלכודת נוראה זו הוחמצה עדידי מפקדיהפיקוד, כאשר לא

קיום קו ברילב חרצו מראש הצלחה מצרית מוחצת וכישלון ישראלי רביאבידות

ניצל את ההזדמנות הנוחה, שנוצרה בלינה הראשון, לפנות מייד את כל המעוזים.

עד אז נפל רק מיעוטם, ואל רובם הצליחו לחבור תגבורות. עקב שגיאה בלתיינסלחת זו, נקרעה אוגדת סיני ונשחקה ברובה כבר ביממה הראשונה.

חטיבותיה של אוגדת ברן נאלצו לבזוז, מייד עם הגיען לסיני, זמן ואבידות רבים מדי בניסיונות לחבור אל המעוזים. קיום המעוזים והרצון לחלצם תרמו באורח ישרי, ואולי מכריע, לפרשת לחימתה הכושלת של אוגי

מהחל ועד כלה
לא היה קו ברילב
אלא היגררות עיוורת
אחרי יוזמות מצריות

הצבא המצרי „אינם מסוגלים לכבוש יעד מבוצר.“ חמצריים, לדידו, „אינם מסוגלים לחצות את התעלה.“ מפני ש„בלי חיפוי אווירי סביר, מהלך כזו הוא בגדר תתי אבדות“ — מהיגם ש„אינני מאמין כי המצרים יכולים לתפעל ביעילות גופי-שיריון גדולים.“

אלופי צה"ל שונים מילאו אחרי ברילב, איש בשיטי חו. במיוחד חשובים דיברי מוטי הוד, מפקד חיל-האוויר, גם לאחר שבסוף מלחמת-ההתשה הוברר כי „הטיל כוסף את כנף-אמטוס“ — כביטויי החלום של איש-האוויר ותיק